

Anotace	Seznámení se slohovým postupem popisu, jeho možnostmi, zákonitostmi a druhy. Popis osoby, charakteristika je též rozebrána a žáci mají musí napsat charakteristiku spolužáka tak, aby ho ostatní poznali.
Autor	Mgr. Denisa Šafářová
Jazyk	Čeština
Očekávaný výstup	Znalost správných postupů při tvorbě popisu a charakteristiky
Speciální vzdělávací potřeby	žádné
Klíčová slova	Český jazyk, sloh, popis, charakteristika
Druh pracovního materiálu	Prezentace
Druh interaktivity	Kombinovaný
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělání	Základní vzdělávání
Typická věková skupina	10 - 13
Celková velikost	92 kB

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Denisa Šafářová.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.*

P O P I S

A

CHARAKTERISTIKA

slohový postup

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Denisa Šafářová.

*Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR.
Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.*

Co je popis

- Popis vlastně převádí to co vidíme do myšlenek, které se snažíme převést do slov.
- Těmi pak co nejpřesněji, nejsrozumitelněji a co nejuceleněji podáváme informace o popisovaném objektu.

Co lze popisovat

- Popisovat můžeme naprosto cokoli. Od oblíbené věci, přes místa, domácího miláčka či nejlepšího kamaráda, až po nějakou činnost (*např. sestavování poličky, stanu či vaření*).
- Každý popis však musí dodržovat určitá pravidla a zákonitosti, aby byl všem srozumitelný.

Zásady přesnosti a srozumitelnosti

- systematicčnost
- popis začíná od nejvýraznějších rysů či vlastností až po ty nejméně patrné
- popis je směřován jedním směrem (nelze přeskakovat)
- objektivita (ten, kdo popisuje je jen nezúčastněný pozorovatel, sám do popisu nezasahuje)

Používané jazykové prostředky

- převážně podstatná jména
- slovesa (pozor na slovesa být a mít)
- zájmena
- příslovce
- spojky a spojovací výrazy
- nepoužívají se citoslovce (kvůli objektivitě)
- krátké, hutné věty (plné informací)
- většinou čas přítomný či minulý

Druhy popisu

- **popis prostý** – *o něm byla řeč na začátku*
- **popis odborný**
- **popis umělecký**

Do popisů patří

- **popis osoby** – charakteristika
– *o tomto popisu bude ještě řeč*
- **popis pracovního postupu**
- **líčení** – citově zabarvený popis

Popis osoby - charakteristika

- systematicčnost
 - popisují se nejprve vnější znaky – vzhled (začíná se zpravidla od hlavy), poté se doplňuje i vnitřní charakteristika popisované osoby – chování a povaha
- od objektivit se přechází k subjektivitě
- používá se přímá i nepřímá charakteristika
 - co nejucelenější informace, doplňují se i vlastní zkušenosti a názory

Používané jazykové prostředky

- slovní druhy
 - hlavně podstatná jména, přídavná jména, slovesa a příslovce
- používají se zdrobněliny, hovorové výrazy, přezdívký apod.
- často se objevují i frazeologismy (rčení, přísloví, přirovnání)
- v nepřímé charakteristice lze použít i drobná vyprávění, která dokreslují charakter

Přečti si popis jedné žákyně z osmé třídy a ohodnot ho. Co se ti na něm líbí a co si myslíš, že je špatně?

Rozhodla jsem se charakterizovat Murtagha, který je jedním z hrdinů knihy „Eragon“ od mladého spisovatele Christophera Paoliniho, tuto knihu jsem si hodně oblíbila. Murtagh je starší bratr hlavní postavy Eragona, kterého učí poznávat jejich svět a život dospělých.

Většinou se obléká do dlouhého černého pláště, ve kterém působí dojmem záporné postavy. A u boku má zavěšen svůj věrný meč. Je vyšší svalnaté postavy. Má oslnivě černé polodlouhé vlasy, které v kombinaci s jeho krásnýma modrýma očima působí až strašidelně.

Na první pohled silné, a svalnaté tělo je však pokryto četnými jizvami z bojů. Jeden šrám je však jiný. Způsobil mu ho jeho vlastní otec, jenž ho po něm jednou mrštil. Tato jizva mu působí hodně bolesti a i začínající kouzelník mu může lehce ublížit.

Murtagh je na svůj věk poměrně hodně zodpovědný. Nejspíše to způsobilo to, že vyrůstal bez rodičů v těžké době.

Tomu také nasvědčují i jeho další vlastnosti. Jako například, že je dobrý bojovník a i v těch nejtěžších situacích dokáže zachovat chladnou hlavu. Zároveň je ale velmi nedůvěřivý k ostatním, nýbrž těm, kterým věří, dokáže obětavě pomoci.

Díky svým tajemným vlastnostem mě hodně zaujal a patří mezi mé oblíbené postavy.

A nyní si to zkuste i vy.

Každý popíše nějakého spolužáka ze třídy, ale nesmíte zmínit jeho jméno.

Úkolem ostatních spolužáků bude hádat, čím popis zrovna poslouchají.

Použitá literatura:

<http://arceline.blog.cz/0801/sloh-popis>

použito 28. 8. 2012